

Lundberg: Jeg vil gerne først henstille til den højtærede Minister for offentlige Arbejder, at han er opmærksom paa Forholdene ved Vognfabrikken „Skandia“ i Randers, thi vel er „Skandia“ ingen Statsinstitution, men alligevel er den i saa høj Grad knyttet til Staten, baade ved en indgaaet Overenskomst, og fordi Staten saa at sige er dens eneste Kunde. Det kan derfor ikke undre, at jeg ønsker at henlede Ministerens Opmærksomhed paa, om det ikke var muligt, at man gav denne Fabrik nogle flere Ordre.

Det normale Antal Arbejdere paa „Skandia“ ligger omkring 550, medens Tallet af beskæftigede Arbejdere i Øjeblikket er nede paa 313. I det forløbne Aar er der forfærdiget 100 Personvogne og 100 Godsvogne, medens det normale er 500 Godsvogne. Da der, saa vidt jeg ved, hersker nogen Mangel paa Godsvogne, kunde jeg tænke mig, at man netop satte ind paa dette Punkt. I samme sidst forløbne Aar har Fabrikken ganske vist haft visse Leverancer til private Baner — Skagen, Vestsalling —, og det har naturligvis bødet noget paa, at der er indgaaet saa faa Ordre fra Staten. Men det har ikke kunnet erstatte de Ordre, man mangler. Ganske vist har Fabrikken, der er en privat Virksomhed, Forpligtelse til selv at søge at udvide Produktionen og kan ikke nøjes med at henvise til Staten som den, der maa skaffe den Leverancer. Jeg kan i og for sig billige, naar Trafikministeren hævder dette, men paa den anden Side vil man maaske forstaa, at en saa stor Fabrik i Forhold til Byens Størrelse i høj Grad har Betydning for Spørgsmaalet om Beskæftigelse af Arbejderne. Det normale Udgiftsbeløb til rullende Materiel skulde jo være en 5 Mill. Kr. om Aaret, og dette vilde give til Funktionær- og Arbejderlønninger ca. 1½ Mill. Kr., hvoraf de 400 000 Kr. til Direktør- og Funktionærlønninger og de 1 200 000 Kr. til dem, der gør Arbejdet, til Arbejderne. Det er ikke nogen stor Sum set i Forhold til det samlede Beløb, men paa den anden Side vil man ogsaa forstaa, at en Fabrik, der afgiver Arbejderlønninger til ca. 1 200 000 Kr. om Aaret, spiller en Rolle indenfor Byens Arbejderbefolkning.

Dernæst vil jeg henstille til den højtærede Forsvarsminister nøje at undersøge den Sag, jeg har set rejst i Bladet „Klokken 5“, om en Kystartillerist, der forleden huggede Fingeren af for at blive fri for Militærtjeneste. Det forekommer mig at lyde højest usandsynligt, at det kan være rigtigt, at en Mand, som, efter hvad det nu

viser sig, bliver kasseret, ikke fordi han nu mangler et Led paa denne Finger, ikke fordi han har lemlæstet sig selv, men fordi hans mentale Tilstand er under det, der maa kræves for at være Soldat — og man kan forstaa, at den saa maa være langt nede —, skulde kunne dømmes til op imod 2 Aars Strafarbejde, fordi han paa den Maade har søgt at unddrage sig Militærtjenesten. Men, som sagt, jeg vil kun henstille til den højtærede Forsvarsminister at undersøge denne Sag. Det kan vel ikke være muligt, at man fra Militærelidelsens Side, for at bøde paa den ringe Indsigt og den mangelfulde Maade, hvorpaa man har forstaaet at sigte Mandskabet ved først at tage en Mand til Soldat, hvis mentale Tilstand altsaa er under det, der forlanges, og derefter i længere Tid herse med ham i Tjenesten uden at opdage den Omstændighed, senere hen straffer ham, fordi han har begaaet denne Handling, der mere end noget andet understreger, at Manden sikkert ikke kan være vel forvaret i øverste Etage.

Derefter skal jeg rette en Forespørgsel til den højtærede Justitsminister. Jeg vil gerne spørge ham, om det nu ogsaa er saadan, at Politimyndighederne og Domsmyndighederne praktiserer Loven om Motorkøretøjer paa en forsvarlig Maade. Jeg har i alt Fald faaet den Opfattelse ved at se de Domme, der er faldet i Randers, siden Loven blev revideret sidste Gang, at der i høj Grad gøres Forskel paa Behandlingen af de Lovovertrædere, der bliver tilsagt af Politiet. Jeg vil gerne henlede Opmærksomheden paa, at det i Lovens § 34 hedder: „Har en Fører af et Motorkøretøj med Forsæt eller af grov Uagtsomhed forvoldt Skade paa Person eller Gods og derfor idømmes Fængselsstraf, skal Retten til at være Fører ved Dom frakendes ham enten for et bestemt Tidsrum — dog ikke under 6 Maaneder — eller for bestandig.“ Her er det, jeg mener, at denne Passus — „hvis han ved Dom idømmes Fængselsstraf“ — har givet Anledning til, at man behandler disse Lovovertrædere paa højest forskellig Vis.

Der er saaledes Tale om en Driftsbestyrer i Randers — jeg skal foreløbig indskrænke mig til at kalde ham M. —, der for et Par Aar siden nedkørte to unge Damer, som kørte i den rigtige Side af Vejen vel at mærke, og med det Resultat, at den ene af dem bliver delvis Invalid for Livstid. Han har altsaa udvist grov Uagtsomhed; men da han ikke blev idømt Straf, blev naturligvis Kørekortet heller